

Příběh JANA ŠABRŠULY, studenta vězněného v koncentračním táboře

(scénář k rozhlasové reportáži)

Složení týmu: Andrea Kopecká, Markéta Kopecká, Barbora Palmová, Michal Suk, Jan Tichý

Vyučující: Ladislav Krákora

Základní škola a mateřská škola Praha 5- Smíchov, U Santošky 1/1007

Pana profesora Jana Šabršulu jsme navštívili v Praze-Radotíně 26. listopadu 2013
Během naší návštěvy nám vyprávěl o svém dětství a mládí.

Pan profesor se narodil 31. března 1918 v Bojkovicích u Uherského Brodu. V říjnu 1937 dobrovolně vstoupil do armády, ve které dosáhl hodnosti četaře aspiranta. Po okupaci v březnu 1939 je z armády propuštěn. Začíná studovat v Praze na filosofické fakultě. Zde také zažívá události kolem 28. října a 17. listopadu 1939.

Zastřelili dělníka Sedláčka, o tom se málo píše, a poranili Jana Opletala, který potom později zemřel. Když byl pohřeb Jana Opletala na Albertově, to bylo 15. listopadu, potom jsme znovu demonstrovali. 17. listopadu o půlnoci jsem se vzbudil obrovským ráumusem a myslel jsem, že to je nálet. Svítily reflektory, slyšel jsem střelbu. Pootevřel jsem dveře a už jsem viděl kluky z vedlejších pokojů, jak stojí se zvednutýma rukama u zdi.

Pak začali Němci převážet studenty nákladními auty do Ruzyně. Z Ruzyně byli vlakem transportováni do koncentračního tábora Sachsenhausen.

V tom koncentračním táboře nám dali koncentračnické hadry, svlékli nás do naha, všechno nám vzali, věci z kapes nám vzali také.

Studenti jsou následně odvedeni do baráků.

Ten blok, to byl dřevěný barák, který měl dvě křídla. V jednom křídle bylo ubytováno 150 vězňů, v tom druhém křídle také 150 vězňů. Byly tam čtyři řady slavníků na zemi, na těch jsme spali, trochu jsme se někdy museli překrývat ramenem, abychom se tam vešli. V zimě, ta prkna byla tenká, začalo to obrůstat ledem, takže kluci si večer lehali hlavou na led a ráno spali ve vodě, protože to mezitím roztálo. Také jsme tam zažili epidemii spály.

Jednou jsme seděli na slavníku, jedli jsme z misek tu tzv. polévku, říkali tomu studenti šlichta, to byla taková řídká škrobová voda. Najednou kamarád vedle mě řekl: „Já už nemůžu, chceš to?“ Já jsem věděl, že nemůže, protože dostal spálu. Tak jsem to popadl a jeho lžící jsem ten zbyteček ještě snědl.

Jak vzpomíná pan profesor na setkání se Sudetskými Němci?

Také mezi těmi esesáky byli Sudetáci, kteří mluvili česky. Když se dozvěděli, že tam jsou čeští studenti, no tak se šli na ně podívat. Přišel Sudeták do místnosti, hned začal fackovat a ptal se studenta „Co jsi studoval?“ Student řekl „Filosofii.“ SS mu dal pár facek, povalil ho, dupal po něm a řekl: „Hovno budeš a ne profesor!“

Studenti museli těžce fyzicky pracovat.

V severním Německu jsou kanály, po těch jezdí lodě, tak jsme z takové lodě házeli ven písek a ten se odvážel, nebo jsme nosili na zádech pytle cementu. Ten pytel cementu váží 50kg. Takových 200-300 metrů jsme to nesli do haly, kde se z toho cementu a písku vyráběli písko-betonové cihly. Zpátky se muselo poklusem, každých 30 m stál chlap s klackem, a když student neklusal, ak dostal klackem.

Velmi těžké podmínky řada vězňů nevydržela.

Někdy se stalo, že heftlink, zesláblý, starší, nešťastný už toho měl dost a do těch drátů skočil. Tam ho buď zabil elektrický proud, a když ne, tak ho zastřelil ten strážný z toho stanoviště.

Utéci z tábora bylo prakticky nemožné.

Jednou takového vězně zastřelili, položili ho před bránu a svlékli mu košili. My všichni jsme se museli dívat na těch pět ran, které měl v zádech.

Vězňové se museli účastnit každodenního večerního nástupu.

Jednou ten apel lagerführer prodloužil. Stáli jsme tam, bylo to 18. ledna 1940. Bylo 28° mrazu. Naproti nám stál blok starších lidí, bylo mezi nimi hodně českých starostů, to byli starší pánové a ti začali v tom mrazu padat k zemi. Když spadl, zmrzl. Tak jich postupně spadlo asi 50, zůstali tam ležet a zmrzli. To bylo před mýma očima.

Během tohoto nástupu zmrzlo 300 vězňů. Lagerführer se později chlubil, že vynalezl dobrou metodu, jak zmenšit stavy vězňů.

Na závěr naší návštěvy nám pan profesor Šabršula zazpíval slibovanou písničku vězňů ze Sachsenhausenu.

První studenti byli z tábora propuštěni již o Vánocích 1939, další v dubnu 1940 u příležitosti narozenin Adolfa Hitlera.

Jan Šabršula je propuštěn před Vánoce 1940, kdy se vrací za rodiči do Havlíčkova (tehdy ještě) Německého Brodu.